

Григор'єва Т. Ю.
Житомир

**ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ФОРМУВАННЯ
ФОНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ
МОВНОГО ВУЗУ**

Контроль є невід'ємною складовою системи навчання іноземній мові студентів. Його завданням є визначення та оцінювання рівня

сформованості іншомовних мовленнєвих умінь і навичок студентів. Формування фонологічної компетенції здійснюється в умовах постійного контролю як на аудиторних заняттях з практичної фонетики, так і під час самостійної роботи студентів.

Успішна реалізація функцій контролю впливає не лише на його ефективність, але й підвищення рівня організації всього процесу навчання. В методичній літературі визначають такі функції контролю у навчанні ІМ: зворотнього зв'язку та навчальну.

Керування процесом формування фонологічної компетенції забезпечується функцією зворотнього зв'язку, яка стосується обох суб'єктів – викладача і студента. Зворотній зв'язок, що спрямований на викладача, забезпечує інформацію про рівень успішності оволодіння фонологічною компетенцією студентами; орієнтований на студентів дозволяє визначити успішність їх навчальної діяльності з оволодіння всіма компонентами фонологічної компетенції. Така інформація дозволяє студентам здійснювати самооцінку досягнень в оволодінні фонологічною компетенцією і планувати свою подальшу навчальну діяльність. Таким чином, функція зворотнього зв'язку передбачає підсвідоме засвоєння фонетичного матеріалу, але свідомо стосується конкретного завдання. Значна частина цієї функції реалізується самими студентами за умови вибору й використання різноманітних способів та критеріїв контролю.

Навчальна функція контролю реалізується шляхом актуалізації засвоєного матеріалу в процесі виконання контрольних тестових завдань, у результаті чого відбувається його подальше закріплення та формування фонологічної компетенції. Навчальна функція розглядається як зовнішній аспект контролю, критерії для його реалізації передбачені навчальним планом та обираються самим викладачем.

Реалізація функцій контролю у формуванні фонетичної компетенції дуже важлива, оскільки вони допомагають викладачу:

- самореалізуватися: аспекти якості, відповідності, ефективності є основними не тільки для організаторів навчального процесу, але й для викладачів та студентів; завданням викладача є оцінка своєї діяльності;

- розробляти нові стратегії, здійснювати вибір і встановлювати послідовність; визначати теперішній і наступний етапи формування фонологічної компетенції; виявляти та усувати перешкоди;

- навчитися оцінювати позитивні результати, знаходити шляхи подальшого удосконалення фонетичних навичок.

Для того, щоб контроль мав систематичний характер, у процесі формування фонологічної компетенції реалізуються два види контролю: поточний і підсумковий. Для реалізації поточного контролю викладач може використовувати фонетичні контрольні тести з метою виявлення рівня сформованості окремої звукової та інтонаційної навички або вміння, якість засвоєння певного обсягу матеріалу.

Завдання, що увійшли до складу контрольних тестів, мають бути спрямовані не тільки на застосування практичних фонетичних навичок, але й на перевірку теоретичних знань студентів. Використання фонетичних диктантів також дає можливість викладачу здійснювати контроль над якістю засвоєння студентами транскрипційних знаків, правил поділу слів на склади та їх читання.

Застосування обох видів контролю є доцільним та ефективним як для студентів, так і для викладачів, тому можна стверджувати про необхідність їх поєднання.

Рівень сформованості фонологічної компетенції також визначають завдання індивідуального контролю для самостійної роботи студента. Вони включають вправи на уміння транскрибувати, тонувати, поділяти слова на склади, читати з відповідною інтонацією та ритмом. Формами індивідуального контролю може бути також декламування віршів та розігрування діалогів в ролях. Взаємоконтроль здійснюється у межах аудиторної та самостійної роботи і організований у формі парної та групової роботи.

Залежно від отриманих результатів викладач планує і реалізує навчальний процес, оптимально добираючи зміст, форми і методи навчання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Григор'єва Т. Ю. Підготовка вчителів-філологів до навчання дорослих у системі неперервної освіти Великої Британії: дис ... канд. пед. наук / Тетяна Юріївна Григор'єва . – Житомир, 2010 . – 238 с.

2. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. – Київ, вид-во "Ленвіт", 2003. – 273 с.
3. Калініна Л. В., Григор'єва Т. Ю., Гудзь Н. О. та ін. Формування фонологічної компетенції студентів I курсу мовного вузу під час вступно-корективного курсу : навчально-методичний посібник : у 2-х ч. Ч. 1 / Книга для викладача / Л. В. Калініна, Т. Ю. Григор'єва, Н. О. Гудзь, А. В. Соколовська, Л. М. Чумак.– Ч. 1. – Житомир : Вид-во "Полісся", 2015. – 248 с.
4. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. (за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої). – К.:Ленвіт, 2013. – 590 с.
5. Gerald Kelly How to Teach Pronunciation. – Pearson Education. – 2001 – 154 p.
6. Joanne Kenworthy Teaching English Pronunciation – Longman, London, 1990. – 163 p.

